

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №14/ 17.12.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №4/ 10.12.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СТРОИТЕЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО“;

ЗА СПЕЦ: „Строително предприемачество и недвижима собственост“ – СС и СНУ/ДНДО и СПН; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ/6 за ДНДО и СПН; СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ/11 за ДНДО и СПН;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Стоян Стоянов)

2. ....
(доц. д-р Тодор Райчев)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на строителството“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Строително предприемачество“ е предназначена за студентите от специалност „Строително предприемачество и недвижима собственост“, ОКС „магистър“. Дисциплината разглежда същността и специфичните особености на строителното предприемачество, познаването на които е необходимо условие за реализиране на строителната предприемаческа дейност, за ефективното ѝ управление в предприемаческите организации и възможност за активно участие на пазара.

Основна цел на дисциплината е да подпомогне студентите при усвояването на специфични знания и разбирания в областта на строителното предприемачество. В курса са разгледани различни теоретични концепции, представен е българският принос в теорията на предприемачеството. В хронологичен ред е анализиран процесът на развитие на строителното предприемачество в България. Изведени са основните белези на строителното предприемачество, класифицирани са източниците за нововъведения, влияещите фактори, видовете предприемачески риск и др.

В резултат на придобитите знания, очакваните резултати от обучението са за формиране на умения относно: правилно оценяване на предприемаческите възможности и съпътстващи рискове; идентифициране на факторите за успех и провал в предприемаческата дейност; разработване и реализиране на предприемачески стратегии; открояване на главните елементи на предприемаческото поведение и култура. Най-важното, което младите специалисти следва да възприемат е, че предприемачът е фигура, притежаваща солидни теоретични познания, много добри практически умения, борчески дух и нравственост, и чувствителност при използване на предприемаческите ситуации. Това би могло да стане след обстойно запознаване с особеностите и спецификата на строителното предприемачество, което тази дисциплина предлага.

Посредством решаване на практически казуси, работа по проекти и провеждане на проучвания по дисциплината, студентите придобиват способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения в областта на строителното предприемачество.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	1	1	
1.1	Класически предприемачески теории			
1.2	Съвременни теории и концепции за предприемачеството			
	ТЕМА 2. ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ И ЗНАЧЕНИЕТО МУ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНДУСТРИЯТА В БЪЛГАРИЯ	2	1	
2.1	Предприемачеството в България – развитие на теоретичното знание			
2.2	Приносът на предприемачеството за развитието на българската индустрия			
	ТЕМА 3. МЯСТОТО НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ПРАКТИКА	2	1	
3.1	Място и роля на строителното предприемачество в икономическия цикъл			
3.2	Особеностите на строителното предприемачество и тяхното проявление в икономическото развитие			

ТЕМА 4. СЪСТОЯНИЕ НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В БЪЛГАРИЯ: РАЗВИТИЕ И РЕГУЛИРАНЕ		1	1	
4.1	Някои оценки за строителното предприемачество в България до 1944 г.			
4.2	Строителното предприемачество в България през периода 1947 - 1989 г.			
4.3	Характеристика на строителното предприемачество в България за периода 1989 - 2010 г.			
ТЕМА 5. НОРМАТИВНА РАМКА НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО		2	2	
5.1	Държавна политика и регулиране на строителното предприемачество в България			
5.2	Използвана терминология в строителното предприемачество			
ТЕМА 6. ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И НОВАТОРСТВО. ИЗТОЧНИЦИ ЗА НОВОВЪВЕДЕНИЯ		1	2	
6.1	Нововъведения и предприемачество			
6.2	Източници за нововъведения			
ТЕМА 7. ОТЛИЧИТЕЛНИ БЕЛЕЗИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ		2	1	
7.1	Предприемаческа организация			
7.2	Предприемаческо поведение			
7.3	Системния анализ на стоковия портфейл			
7.4	Организация на източниците за инвестиране			
ТЕМА 8. УСЛОВИЯ ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО		1	1	
8.1	Външни за предприемаческата организация условия, способстващи за нейното развитие			
8.2	Условия, формиращи вътрешния потенциал на предприемаческата организация			
ТЕМА 9. СТРОИТЕЛНАТА ОБЛАСТ КАТО СРЕДА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО		3	2	
9.1	Функции на строителния предприемач и области на приложение на строителното предприемачество			
9.2	Организационни форми за предприемаческа дейност			
ТЕМА 10. ОСОБЕНОСТИ НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ПРОЦЕС		3	2	
10.1	Същност и обхват на предприемаческия процес			
10.2	Институции в строителната предприемаческа дейност			
10.3	Институции в строителството			
10.4	Кредитни институти			
10.5	Общественост			
10.6	Други участници			
ТЕМА 11. ЕТАПИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В ПЕРИОДА НА ПРОУЧВАНЕ И ПРОЕКТИРАНЕ		1	2	
11.1	Етап на проучване			
11.2	Етап на проектиране на строителните обекти			
ТЕМА 12. ЕТАПИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ВЪВЕЖДАНЕТО В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРОДУКТ		2	2	
12.1	Етап на изпълнение на строително-монтажните работи			
12.2	Етап на въвеждане в експлоатация			
ТЕМА 13. СПЕЦИФИЧНИ МОМЕНТИ ОТ ПРАКТИКАТА НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО		3	2	

13.1	Видове договори			
13.2	Особености при покупка на строителен продукт			
ТЕМА 14. ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ И РИСК		3	2	
14.1	Причини за предприемачески риск			
14.2	Видове рискове			
14.3	Баланс на рисковете и печалбите			
ТЕМА 15. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ АНАЛИЗИ		3	2	
15.1	Видове анализи			
15.2	Предприемачески методи за анализ			
ТЕМА 16. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ФАКТОРИТЕ ЗА УСПЕХ И ПРОВАЛ В ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ		3	2	
16.1	Фактори за постигане на успех в предприемачеството			
16.2	Фактори, които предизвикват провал в дейността на предприемача			
ТЕМА 17. ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ СТРАТЕГИИ В СТРОИТЕЛСТВОТО		3	1	
17.1	Същност и обхват на предприемаческите стратегии			
17.2	Стратегия на строителното предприятие			
17.3	Видове предприемачески стратегии в строителното предприятие			
ТЕМА 18. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА СТРАТЕГИЯ В СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ		3	1	
18.1	Организация			
18.2	Етапност при разработване на стратегии			
18.3	Стратегически анализ на дейността на строителното предприятие			
18.4	Целеполагане			
ТЕМА 19. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА СТРАТЕГИЯ		3	1	
19.1	Стратегически планове и програми			
19.2	Разработване на предприемачески бизнес план			
19.3	Стратегическо изпълнение			
19.4	Стратегически контрол			
ТЕМА 20. КУЛТУРА НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО		3	1	
20.1	Обхват на въпроса за предприемаческата култура			
20.2	Изисквания за предприемаческа култура			
		Общо:	45	30

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	30
1.2.	Курсов проект (по предварително избрана или зададена тема)	1	50
1.3.	Доклад върху практически казус/проведено проучване	1	25
Общо за семестриален контрол:		3	105
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		4	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стоянов, С. Строително предприемачество. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2012.
2. Стоянов, С. Развитие на строителното предприемачество в България. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2012.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Желев, Ив., С. Христова, М. Иванова. Управление на инвестиционния процес. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2016.
2. Коев, Й. Въведение в предприемачеството. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2013.
3. Коев, Й. Предприемачество и МСП. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2014.
4. Воробьев, С. Н., К. В. Балдин. Управление рисками в предпринимательстве. 4-е изд. испр., Москва, Дашков и К, 2013.
5. Грибов, В. Финансовая среда предпринимательства и предпринимательские риски. Москва, КНОРУС, 2017.
6. Резник, С. Д., И. В. Глухова, А. Е. Черницов. Основы предпринимательской деятельности. Москва, Инфра-М, 2015.
7. Рубин, Ю. Б. Основы предпринимательства. Москва, Синергия, 2016.
8. Юденко, М. Н. Современные методы организации предпринимательской деятельности в строительстве. Учебник, Москва, Риор, Инфра-М, 2016.
9. Barringer, B. R., R. D. Ireland. Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures. 5th ed., global ed., Harlow, Pearson, 2016.
10. Byrne, John A. World Changers: 25 Entrepreneurs Who Changed Business as We Knew it. New York, Penguin, 2011.
11. Ganaway, Nick B. Construction Business Management: A Guide to Contracting for Business Success. 1st ed., Elsevier, 2006.
12. Ganaway, Nick B. Construction Business Management: What Every Construction Contractor, Builder & Subcontractor Needs to Know. 1st ed., Elsevier, 2006.
13. Ries, Eric, The Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses. New York, Crown Business, 2011.
14. Start Your Own Construction and Contracting Business: Your Step-by-Step Guide to Success (StartUp Series), 3rd ed., The Staff of Entrepreneur Media. Inc. & Rich Mintzer, 2016.